

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Fóca apare în fie care
Sâmbătă.

Unitatea

Fóe bisericescă-politică.

Insertiuni

Un şir garmond:
o dată 14 fil., a doua órá
12 fil., a treia órá 10 fil.

Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la «Re-
dactiunea și Admini-
strațiunea Unirii»

in
Blaş.

Anul XII.

Blaş 12 April 1902.

Numărul 15.

EPISTOLA ENCICLICĂ

a Sfinției Sale Papa Leo XIII.

Indreptată din prilejul jubileului său
tuturor Patriarhilor, Archiepiscopilor,
Episcopilor și Ordinariilor.

Venerabili Frați!

Salutare și binecuvîntare apostolică!

Ajuns fiind în anul al douăzeci și cincilea al slujbei Nostre apostolicești Ne mirăm Noi înși-ne de căderea vieții, carea am făcut-o între griji grele, și cari Ne impresurau neîncetat, și în chip firese simțim lipsa, ca să înălțăm inima Noastră la preabunul Dumnezeu, carele din milostivirea sa cea mare între atâtea binefaceri a binevoit a Ne dărui și o guvernare așa de lungă, cât ea abia își află sémén în istorie. La Părintele a tóte cel din ceruri, carele ține taina vieții în mâna sa, să se înalțe din inimă adânc mișcată imnul mulțămitei Nostre. Întru adevăr, ochiul omenesc nu póte, să pătrundă pe depiîn sfatul acela, după care Dumnezeu a lungit firul vieții Nostre așa de tare, cum nu am îndrăznit a spera. Noi putem numai să ne plecăm înaintea lui întru venerațiune tăcută. Dară una o scim, și anume că dacă bine l-a plăcut și bine-l place lui Dumnezeu a Ne păzi viața. Nóné Ni-se impune înalta datorință de a lucra pentru binele și folosul miresei lui celei nepătate, a Bisericii, de a nu da înapoi de frica greutăților și oboselelor și de a pune restul puterilor Nostre în serviciul ei.

După ce am dat în acest chip datoritul tribut al mulțămitei Nostre Tatălui nostru celui ceresc, — căruia laudă și glorie în veci. — Ne este o datorință plăcută, ca să înălțăm inima și glasul către Voi, Venerabili Frați, pe cari V'a chemat sfintul Spirit, să pasceți singuraticele părți ale turmei lui Isus Christos, și cari din cauza această Vă împărtașiți în luptele și învingerile, în durerile și bucuriile slujbei pontificale. Nu, din amintirea Noastră nici o dată nu se vor șterge feluritele dovești strălucite ale devotamentului credincios, cari le-ați dat în decurgerea lungului Nostru pontificat și acum le-ați repetit întru rivalisare nobilă. Fiind că Ne scim împreunăți cu Voi în chipul cel mai strins prin datorința slujbei și prin dragostea părintescă, de aceea dovețile aceste evlavioase de devotament Ne sînt fórté bineprimite, nu întru atâta pentru că ele se referesc la persoana Noastră, ca mai virtos pentru că ele sînt un semn al alipirii de acest Scaun Apostolesc, carele e centrul și temelul tuturor celor alalte episcopii ale lumii catolice. Dacă aú fost óre când de lipsă dragostea împrimntată și unitatea în gândire și în intențiuni pentru toți membrii ierarchiei bisericesci, pentru ca ei să înfățișeze o inimă și un suflet, atunci se recere această mai mult de cât ori și când în timpul de față. Cine ar puté, să trecă cu vederea, în ce măsură se silesc în zilele noastre o însoțire fórté estinsă de puteri vrășmașe,

să nimicéscă și strice opera cea mare a lui Isus Christos prin aceea, că se nevoesc cu o îndărătnicie fără de margini, să pustiéscă în ordinea intelectuală comóra adevărurilor celor dumnezeesce, érá în ordinea socială să subsape instituțiile creștine cele mai sfinte și mai rodnice? Dară Voi înși-Vé ați putut, să vedeți lucrurile acestea cu ochii Vostri proprii. Voi, cei ce de atâtea ori Ne-ați împărtașit durerea Vóstră cea asupra popului de prejudețe, sisteme false și învățături greșite, cari se lătesc în mijlocul maselor celor mari ale poporului, fără ca óre cine să le pună stavilă, La câte alegiri nu sînt espuse pretutindenia sufletele credincioșilor! Cu câte pedeci în cercă zilnic, să slăbéscă și să înzădărnicească, dacă s'ar puté, lucrarea cea binefăcătoare a bisericii! Și într'aceea, pentru ca óre cum să mai adangă păgubirii încă și batjocura, mai ridică asupra aceleia-și Bisericii încă și învinuirea, că ea nu are puterea de a reinvia vechea virtute și de a pune frîu patimilor acelora furioase și pustiitoare, cari amenință cu perirea desevarșită.

Bucuros V'am ocupa, Venerabili Frați, de obiecte mai plăcute, cari de o dată ar și consuna mai bine cu prilejul acesta îmbucurătoriu, carele Ne hotărăsece, să Vă grăim. Inse la această nu ne îndreptătesce nici apăsarea cea grea a Bisericii, carea cere ușurare neamănată, și nici starea, societății de astăzi carea părăsind marile tradiții creștinesce suferă deja lipsă morală și materială și într'aceea alunecă tot mai la vale pe povirniș, după ce stă legea aceea a proniei, carea o întăresce și istoria, că ómenii nu pot, să părăsescă principiile cele mari religioase, fără ca să sgdue de o dată și temelile banăstării cetățenesci. Stănu așa lucrurile, spre a umplé sufletele cu păcînicie, barbăție și credință nónă, e de folos, să cercetăm în originea lui, în cauzele lui și în înfățișările lui cele felurite răsboinii acela, carele s'a aprins spre stricăciunea Bisericii, să arătăm urmările lui cele perđetóre și să întindem mijlocele de apărare. Pe lângă reamintirea cuvintelor, cari le-am rostit deja cu alte prilejuri, auđă-se deci de parte glasul Nostru și a nume nu numai de către fii cel evlavioși al unității catolice, ci și de către cei ce stău de o parte și de către nefericii aceia, cari nu cred! Dórá toți sînt fii acelnia-și Părinte și meniți spre acela-și bun preafinalt. Răsune glasul acesta óre cum ca testamentul, carele Noi vędându-Ne aprópe de vecinicie vom, să-l împărtașim ómenimii cu pofta și dorința binelui tuturor.

Sfintei Bisericii a lui Christos l-a cãntat, să suferé în tóte vremile pentru adevăr și pentru dreptate împotriviri și asupririi. Fiind că el însu-și o a întemeiat, pentru ca ea să răspundéscă în lume împărăția lui Dumnezeu și cu lumina Evangheliei să ducă la o menire preste fire ómenimea căđută și să-i mijlocéscă darurile nemuritoare cele promise de Dumnezeu, dară cari întrec puterile noastre, de aceea a trebuit ca ea să dea în tot de una de împotrivirea patimilor, cari erau efluxul vechii osinde și stricăciunii, și de împotrivirea sumeției, a sensualității și a neînfrînatelii poște de plăceri pămîntesci, pe

cum și a fărădelegilor și nerînduelilor, car se nasc din acestea și cari în Biserica aú aflat în tot de una stavila cea mai puternică. Și faptul acesta al asupririlor nici nu va puté, să ne pună în mirare. Dórá Domnul și Învătătorul nostru a prevestit asupririle acestea. Noi dórá scim, că ele se vor continua, până când va esista lumea. Întru adevăr ce a zis óre către Învătăceii săi, când l-a trimis, să vestéscă tuturor popórelor învățătura lui? Toți o scim: «Veți fi alungați din cetate în cetate, veți fi urși și desprețuiți pentru numele meu veți fi duși înaintea judecătorilor și veți fi osindiți la pedepsele cele mai grele.» Și voind să-l întărescă pentru cercările acestea, l-a îndrumat la esemplul său: «De vă uresce pe voi lumea, sciți, că pe mine mai înainte de cât pe voi m'a urit» (Io. 15, 18). Acestea sînt bucuriile, acesta e răsplată, cari ni-s'aú pus în prospect aci pe pămînt. Adevărat că nimenia nu va puté, să-și esplice propria cauză a urii acesteia, dacă întru judecarea lucrurilor acestora se va folosi de măsură dréptă și rațională. Pe cine a vătémăat óre vre o dată dumnezeescul Răscumpărătoriu ori prin ce și-a încărcat óre vre o vină? După ce din îndemnul unei iubiri nemărginite s'a pogorit la ómeni, a vestit o învățatură nepétată, întăritóre și de tot lucrátóre, pentru ca să înfrátéscă pe ómeni în pace și în dragoste. El nu pofia nici mărire lumescă, nici onorări și nici nu și-a însușit drepturile altora. El dimpotrivă era nespus de compătimitoriu față cu cei slabi, cu cei bolnavi, cu cei sêraci, cu cei pécătoși, cu cei asupriți așa, că viața lui a fost numai o călătorie, pentru ca să imprăstie între ómeni binefaceri cu prisosință. Dacă el cu tóte acestea s'a făcut după cuvîntul lui Simeon întru adevăr o pétră de smintélă, «semnul, cărnii se va zice împotriva» (Lc. 2, 34), ne cantă să zicem, că lucrul acela are, să se socotéscă numai un esces de réutate ómenescă, carele se dovedesce de cu atât mai regretabil, cu cât a fost mai nedrept.

Așa dară este óre lucru de mirat, că Biserica catolică, carea continuă misiunea lui și păzescenefalsificade adevărurile credinței, are parte de aceea-și sórte? Lumea rămăne în tot de una aceea-și. Pe lângă fii lui Dumnezeu se află în tot de una și scutelnici de al aceluși potrivnic mare al neamului ómenesc, carele aflându-se dintru început în răscolă asupra celui Preafinalt, în Evanghelie se chémă domnul lumii acesteia. De aceea lumea întru sumeție fără de măsură se înferbîntă pentru spiritul unei neafînări, la carea nu are nici un drept, împotriva legii și împotriva celui ce o dă în numele lui Dumnezeu. O, de câte ori nu s'aú însoțit în timpurile cele víforóse inimicii cu crudime ne mai auđită și cu brutalitate sfruntată cu stricăciunea evidentă a societății spre întreprinderea nebună de a călea în picioare opera lui Dumnezeu! Și fiind că nici un fel de persecuție nu a dus la scop, de aceea aú cercat, să ajungă la el pe altă cale. Împărăția romană cu abuzul forței sale brutale a umplut în decurs de trei veacuri lungi fața provinciilor sale cu martiri și a udat cu sângele lor tótă palma de loc a cetății acesteia eterne! Eresa însoțindu-i-se

lui a cercat acum intru ascuns, acum cu struntare deschisă, să spargă cu sofisme și cu tot felul de aleșuri cel puțin armonia și unitatea ei. Așa urmat apoi spre a o strivi de câtră méză nópte órdele barbarilor și de câtră méză zi islamul lăsând pretutindena pustiire și ruine în urma sa. În acest chip a trecut de la un veac la altul trista moștenire a urii celei împotriva miresei lui Christos. A urmat apoi un cesarism bănuitor și preaputernic, veindestulit de mărimea străină, ori cât de tare ar fi crescut a lui proprie, și a înoit neîncetat atacurile, pentru ca să robescă libertatea și să usurpeze drepturi străine. Se strînge omului inima, când vede Biserica cuprinsă de asupriri și de dureri, cari nu se pot descrie. Dară ea într'aceea învingând în tot de una pedecile, violentările și năvălirile, ridicând mai de parte și tot mai de parte corturile sale cele pacifice, păzind moștenirea cea glorioasă a artilor, a istoriei, a științelor și literaturii și plantând adânc în societatea omenescă spiritul Evangheliei a produs cultura aceea, carea se chéamă creștinescă. Acésta a împărțit națiunilor celor ce s'au supus înriurintei ei celei binefăcătoare, legi drepte, năravuri blânde, îngrijirea de cei slabi, dragostea lucrătoare față cu cei săraci și nefericiți, respectul față cu drepturile și auctoritatea altora și. — întru cât este cu putință în mijlocul patimilor omenesci, — viața aceea civilă liniștită, carea isvoră din un raport mai bun dintre libertate și dreptate.

Și în ciuda unor dovești așa de vedite, mult dănuitoare și sublime prin bunătatea internă a lor totuși vedem, cum Biserica în o perioadă mai aprópe de noi nu era mai puțin încercată în lupte ca în evul de mijloc și în evul cel vechi, ba că luptele acestea în o anumită privință erau mai aspre și mai grele. Din un șir de cauze istorice cunoscute a ridicat așa numita reformatiune a veacului al XVI-lea flamura răscolii, pentru ca dând năvală înfuriată asupra papalității să lovescă Biserica în inimă. După ce a rupt legătura aceea a vechii unități în privința dreptului și în a credinței, carea ținuse popórele adunate în același staul unic sub paza de mamă și de multe ori îndoise întru concordia între-

prinderilor energia, înriurinta și gloria lor, reformatiunea a produs între straturile societăților creștine o împărechiere regretabilă și stricaciósă. Cu acésta nu vom, să zicem, că ómenii îndată dintru începutul mișcării acesteia ar fi avut în gând să alunge din lume împărăția supranaturalului; înse după ce o dată de o parte s'a combătut prerogativa Scaunului roman, principiul unității, érá de altá parte s'a promulgat principiul scrutării libere, după acestea s'a sguđnit clădirea cea dumnezeescă în temeliiile ei și s'a deschis în lucruri de însemnătate cea mai mare calea la nenumărate schimbări, îndoeli și negațiuni, cari au trecut de parte peste marginile prevederilor inovatorilor.

(Va urma.)

Noul ordin al ministrului Wlassics.

(Al.) Ministrul de culte a lansat mai zilele trecute un interesant ordin relativ la educațiunea tinerimii adalte. E vorba de înființarea unor reuniuni, cari să aibă menirea de a supraveghia crescerea tinerimei eșită de pe băncile școlii elementare.

Ordinul se referă de o cam dată la comunele provédute cu școle de stat, cădénd conducerea în sarcina învățătorilor de stat, bine înțeles.

Ori cât de importantă este supravegherea tinerimii, ori cât de valorósă ar fi educarea ei chiar în epoca cea mai fragilă a tineretelor, pentru primul moment ordinul ni-se pare de prisos. De prisos, căci atât școlile confesionale, cât și cele de stat sînt îndatorate a se îngriji de instruirea tinerimei chiar după isprăvirea claselor elementare, prin așa numitele școli de repetiție.

Să nu uităm înse, că școlile de repetiție sînt de a se frecuenta numai până la o etate óre care și la 17—18. tinerimea rămâne în scirea Domnului, chiar în vrista când ar avé mai multă lipsă de povățuire, uitând în scurtă vreme tot ce a învățat pe băncile școlii.

Din acest punct de vedere, ordinul ministrului Wlassics, care întrevéde educațiunea tinerimii în stil mai mare, este vrednic de tótă lauda. Acésta cu atât mai virtos, cu cât înființándeles reuniuni ale tinerimii nu vor fi de caracter exclusiv doctrinar, ci pe lângă partea instructivă, vor fi tot atâtea centre ale petrecerilor și mișcărilor sociale din sinul tinerimii.

Este înse un aditament în ordinul ministrului, care ne face să privim fără încredere la reuniunile proiectate. Se spune adecă apriat, că ori ce chestiune de ordin politic sau confesional va fi eschisă din sfera de activitate a reuniunilor tinerimii.

Că ministrul eschide politica din nisce reuniuni cu menire educativă-culturală, o înțelegem pe deplin.

Dar în dată ce eschide și confesiunea, vedem deja ghiarele din sac, și înțelegem că instituțiunea ce dl ministru o are în vedere, n'are să servescă adevărate interese culturale, ci sub masca culturii să fortifice și mai mult interesele statului neconfesional.

Din acest punct de vedere considerat, ordinul ministrului Wlassics nu ni-se presintă, de cât ca o urmare firéscă a sistemului liberal, inaugurat de Tisza și practicat de urmașii lui în ministeriú. Trépta dintăiú în acest

FEUILLETON.

Un adagio.

În pădure la isvor... în rēcorosul amurg de sară, tremurau cele din urmă raze ale sórelui pe gingașele frunze ale unei rose.

„Cât de minunată ești, și cât de frumoasă“ îi vorbesc razele, „și cât de cu drag ne jucăm cu tine!“

„Nu le asculta“, murmură grabnic isvorul, vino cu mine, te voi duce departe, departe în lume. Când voiți părăsi pădurea voiți fi mai mare, voiți deveni un riu puternic; fortărețe și cetăți vor sta pe țărmii mei, și puternice năi voiți legăna pe undele mele, comori vor zăcé în sinul meu; — și apoi mă voi arunca în brațele nesfârșitului Ocean, din care ridică-mă-voi în aer érá-și, pentru că plutind peste munți cu stânci, să-mi încep din nou calea mea. Vină cu mine, rosică dragă, vină cu mine!“

„Quelle idée, mademoiselle, mais c'est impossible, cum ai puté Dta face o așa aventurósă partie?“ grăi un fluture pestriț de frumoase ornamente, care se légăna mândru pe un fir de érbă, arătându-și colorile frumoase. „Remăi numai aci în pădure, în patria Dtale rēcorósă. Ești atât de grațioasă, Dșóră, și mai frumoasă ești ca tóte celelalte mândre flori din largul câmp. — Oh, que je vous aime!“

„You are a Swindle, un vorbăgólă“, zise într'un ton scărțăitor un cosaș verde și mare cu nisce picioré lungi și cu ochelari

pe nas. El pare tot așa de învățat, ca și de bătrân. „Dacă miss Rosa are voie de călătorit, atunci nu asculta de săcăturiile lui; poți veni cu mine, căci din timpuri vechi mă pricep la călătorie. — Tocmai acumă vin din mijlocul Africeii, unde am grămădit taine, despre cari scrutătorul nici nu visézá. Mult timp în pădurea acésta nu pot sta, căci în Nordeap am o întâlnire cu familia mea, pentru de a ne înțelege asupra viitórei noastre petreceri.“

„Dacă până acumă nu am pu-putut vorbi, de vină e li-limba mea, care să în-învrte cam prea greú“. Grăi un scărăbuș gros. „Tóte acestea sînt planuri ce nu se pot implini, trebuie să ai bani, acestia sînt singura cumințenie în lume. Ascultă de mine frumoasă rosă, tu vei domni peste tótă avuția mea, te voi conduce ca pe soția mea în frumosul meu palat, care acoperiș de aur are, și ferești de diamant. — Vorbesce, că mamă-ta vrea, și neamurile tale și pretinii tēi toți vreaú. Și va fi bine!“

Dar Rosa rídea numai și tácea. Ce scia frumoasă de iubire? În zorii zilei sé născu și abia trái o zi de vară.

Și s'au dus razele sórelui și s'a făcut întunec și linisce mare. Rosele mai de zile rostindu-și rugăciunile și-au închis ochii, și rozica încă și i-a închis și a visat. Dar nu a visat cu razele sórelui și nice cu fluturele frumos și nice cu cosașul călător, și cu altul mai puțin cu scărăbușul gros și gângav. Aú fost nisce acorduri, în doriri născute și mórte în doruri, cari împletit'au în jurul inimei rosei un vis minunat de frumos. Ele veniaú aprópe tot mai aprópe, că rosica s'a desteptat.

Uimită privi rosica în jur de sine cum s'au schimbat tóte. Bucata de cer, care printre creștetele arborilor se zărea de la isvor era preserat cu stele. Printre ele înota ca o luntre de aur frumoasă lună. Lumina ei strălucitoare învélia tóte în un potop de raze, și se auđia un murmur și zusat ca nisce voci de argint. Și ca nisce rîsete în resfeți și dulci șopotiri zusuind și țigăind muriaú și se născu în rēcorósă și dulcea nópte de vară. — Printre crengile tușiului de-asupra capului rosiceii, sună cāntecul unei privighetóre. Ea cānta și plîngea. Plîngea după sumeța flóre din depărte, care fără milă i-a călcat iubirea.

Un cāntăreț sērac și o flóre crescúta în purpura.

Și eraú acolo în depărtata țară pețitori îmbrăcați în aur și frumșei, el înse nu avea nimic cu ce să o căstige de cât cāntecul, și flórei nu-i trebuia cāntec, ei îi trebuia purpură.

Și a venit de acolo, a venit pāuă aci în liniscita pădure, dară dorul, dorul depărtatei și sumeței flóri a venit cu ea.

Rosa a auđit și a înțeles. A înțeles — și nu scia cum — cāntecul sērmannului cāntăreț, cāntecul iubirii fără speranță. Și a simțit, că trebuie să iubescă pe cāntăreț, ca ea numai iubi il póte, — pe el — a cărui cāntec e pentru alt cineva.

Ea a ascultat și — remas-a tăcută.

Sficiósă își trimitea plăcutu-i miros în sus spre tufă și în ochii ei strălucéau nisce stropi de rónă, ca nisce lacri-mi — nescinte și nevédute. —

sistem educativ o formă „Kisedév”-urile, unde copiii să-și însușească limba magiară înainte de a vorbi cum se cade cea maternă; a doua treptă sînt școlile de stat, de unde — mulțămîta bunăvoinții liberalismului — nu e eschisă încă religionea, deși caracterul religios al instituției nu există; în urmă, ca o încheiere (fôrte logică de altcum) vin reuniunile tinerimii, proiectate de noul ordin al ministrului, cari pur și simplu eschid cu desevîsire religionea . . .

Noi cari am crescut și am trăit sub pāvaza religiunii; cari scim să prețuim în de ajuns enorma pierdere ce a îndura-o în primul rînd statul însuși, cînd temelile religiunii s'ar sgudui atît de simțit în șirurile tinerimii, nu vedem în ordinul d-lui ministru de cît o nouă desprețuire a sentimentului religios.

De aceea atragem atențiunea celor ce și-aŭ luat asupra-și sfînta îndatorire de a conduce viața religio-morală a poporului nostru, să nu să lase momîți de înșelătorea aparință culturală a noului ordin ministerial.

De la iubileul Episcopului Pavel.

Dăm în următoarele rēspunsul dat de Escelenția Sa Episcopul Pavel la adresa de aderință omagială a clerului și intelligenții române din Selagiū. Indreptată cātră Escelenția Sa cu ocazia iubileului sēu de 50 ani ai preoției. Rēspunsul e adresat vicariului Silvaniei Alimpiū Barbolovici:

Tot mai plin și mai puternic suna cāntecul cāntărețului, tot mai plin de du ere cātră un neajuns. În trîluri lungi, întreprupte de suspine, suna cāntecul . . . dar în mijlocul unui acord dureros dulce cāntarea se sfîrși . . . s'a rupt de durere inima bietului cāntăreț.

Când razele sōrelui de diminēta aŭ nāvălit la joc prin pādure s'aŭ oprit în spāimintate cu tōtele. La piciorēle rosei zăcea o pāserică sură mōrtă, și frunzele rosei cădeaŭ încet una după alta pe peptul ei rece.

Franc Vicus.

A apărut din

Biblioteca „Unirii”:

Cestiuni

din dreptul și istoria bis. romānesci unite,

studii apologetic

din incidentul invecivelor „Gazetei Transilvaniei” și ale dlui Nicolaū Densușan asupra Mitropolitului Vancea și a bisericii unite. Blaș 1893. Partea I. broș. 1.40 fil. Partea II. broș. 2 cor.

Michail Eminescu

studii critic.

Blaș 1891, 8° mic 213 pag.

Prețul cu porto postal 90 fil. sau 1 leu 20 banf.

Preatubite Frate Alimpie!

„M'aŭ surprins fôrte și mi-aŭ făcut mare bucurie albumul, adresa de felicitări cordiali, prin frăția Ta, prin preastimata intelligență romānă, prin Ven. Cler și popor credincios din Selagiū. mie din ocaziunea iubileului preoției mele de 50 ani dāruiă.

„Din esperință am fost convins tot de una despre iubirea și bunăvoința, cu care și în trecut mereu m'ați onorat: frăția Ta, clerul, poporul și tōtă intelligența romānă de pe teritoriul Silvaniei; cea ce de altcum laudă Domnul am fost fericit de a esperia și din alte părți a dieceselor provinciei nōstre Mitropolitane, exprimāndu-se: ca și cum acēsta manifestare de aderință o ași fi cāștigat cu meritele mele făcute în interesul binelui comun, la ceea ce eŭ nu pot să nu reflectez: cumcā eŭ așa ceva nimica nu am făcut ce se mi se pōtă ascrie de merit, de ore ce meritele se încep acolo unde se sfârșesc datorințele, și eŭ dacā cu ajutorul lui Dumnezeuŭ am putut să fac ceva bine, acela l-am făcut din datorință, care mi-o aŭ impus pusețiunea, în care m'aŭ așezat Providința și prin urmare de merite nici vorbă nu pōte să fie.

„Te rog frate Alimpie, să binevoii a spune tuturor frăților subscriși la adresa mult prețuită, mulțămîta mea cea mai ferbinte pentru bunăvoința referitoare la persōna mea.

„Mē recomēnd rugăciunilor vōstre pie cātră Atotputernicul Dumnezeuŭ, și vē rog ca și pe viitoriu să-mi păstrați simțemintele de iubire frătesca pān acum esperiate. Și poftind tuturor Romānilor din Selagiū: ca Darul lui Dumnezeuŭ să se reverse peste voi, dāndu-vē tuturor fericire și îndestulire, rămān în Slatina Maramureșului 26 Martie 1902.

addict în Christos frate

Michail Pavel, m. p.

Episcopul.

† **Ioșif Goldiș**, episc. romān gr. ort al Aradului, a repausat Sāmbăta trecută la orele 5 dimineța în al 66-lea an al vieții și al 3-lea al episcopatului. Suferind de o bōlă grea, de mult încā se prevedea sfîrșitul și cānd s'a auzit scirea morții, ea n'a mai surprins pe nime.

Repausatul Archiereū s'a nāscut în Socodor. A absolvat gimnasiul la Arad unde a studiat și teologia. A ascultat apoi drepturile în Dobrițin și filologia clasică la Budapesta.

Cātvă timp a fost aplicat pe cariera administrativă, de pe care pāșind intră în togma cālugărescā, funcționānd ca profesor de seminar, secretar episcopesc, asesor consistorial și profesor de romānă și latină la gimnasiul din Arad. S'a distins pe cariera literară combātānd pe Réthy pe tema originii Romānilor. În 1892 a fost ales vicar al Orădii în 1897 deputat dietal cu program liberal și în 1899 Episcop.

Osemintele decedatului aŭ fost așezate la mănăstirea Hodoș-Bodrog, după dorința proprie. Un public numeros a luat parte la înmormintare. Episcopii de la Sibiu și Caransebeș n'aŭ luat parte, în schimb inșe aŭ sosit delegați de la Consistōrele ortodoxe.

Odihnescă în pace!

Corespondințe.

SCRISORE DIN BUDAPESTA.

— *Raport special al „Unirii”* —

Bal. — Iubileū. — Goldiș. — Beōthy. — Mutarea bisericef. — Parlament. — Seminaru.

(Bal). De cānd nu v-am mai scris multe s'aŭ intimplat. Incā și acum imi sînt în prōspetă reminiscența zilele din februarie, cānd a fost bal la Curte. La ast fel de baluri, pe cari le face Maestatea Sa, sînt chiemați numai accia, cari sînt apți de Curte, sau conform rangului de nascere, sau pozițiunii. La acest bal aŭ luat parte dintre episcopii nostri iubilarul Pavel și tinerul Radu. — Prezența lor a impus tuturor. Pavel impunea cu blāndēta feții și ochilor, din care ca dintr'un sōre, numai iubire și blāndēta rēsare — ērā Radu prin figura sa, cu care l'a binecuvîntat ceriul. Chiar și ministrii se învîrteaŭ în jurul lor. Maestatea Sa l'a agrāit pe Radu, intrēbāndu-l despre starea diecesei sale — exprimāndu-și tot odată îndestulirea, cā diecesa întrū tōte prosperēzā. Escelenția Sa Pavel, încā în ziua aceea a fost în audiență privată.

După cum sînt informat, în luna lui Maiū, Maestatea Sa va da încā un bal, la care vor lua parte cu mult mai mulți episcopi, ca în rîndul trecut.

(Iubileū). Societatea din Pesta, cu ocaziunea iubileului lui Pavel asemenea a serbat acēsta mare zi. Nu cu larmă și cu ode, nici cu trîmbițe — fără cu focul inimei oftānd am oftat cātră Pārintele ceriului, ca vēdēnd umilința lui, pe noi să ne ridice, ca prin ei să ajungem la viața îndestulită pe pāmînt — și prin rugăciunea lui, ce o face în tōtă ziua, pārtășii să ne facem fericirei vecinice. Noi cu prorocul am zis „să se umple gura mea de lauda ta Dōmne! ca să laud gloria ta, tōtă ziua mare cuvînța ta, cā ast fel Te îngrijesci de noi dāruiindu-ne bārbați ca Pavel, al nostru pārinte și Mecebat.

(Goldiș). Mōrtea lui Goldiș a produs mare consternare în societatea de aici. Toți sînt de părerea aceea, cā după mōrtea lui mari lucruri se vor intimpla în Arad, unde inimile sînt atît de agitate. Firesce, din capitală începēnd, în tot locul încep ōmenii a combina, cā cine va fi urmașul lui Goldiș. Și pentru unul și pentru altul sînt partide. Despre unul se zice, cā măcar de ar fi ales cu tōte voturile — nefind persōnă grată la guvern, nu pōte fi întărit — celalalt nu ar avea partidă destul de mare. Ore nu se va implini proverbul bānățānesc, cā „nu-i pentru cine se chitesce, ci pentru cine se zgodescse?” Pōte fi vorba, cā „inter duos litigantes tertius gaudet”. Ōmenii dātătorii de ton în biserica orientală și-aŭ propus, cā dacā partidele n'ar putea nici cum eși la rāvaș cu alegerea, atunci vor alege un bārbat care e peste certele diecesane.

Acest om, după cum am putut înțelege, ar fi monarchul Ghenadie Bogoevici, protopopol Budapestei. Alt cum dēnsul e bārbat evlavios, avēnd merite, cu cari puțin bārbați din clerul oriental se lauda — a stāruit anume spre a se înființa în Budapesta parochie romānescă — și azi parochia acēsta înflorește, adunānd pe lāngă sine pe romāni orientali, pe cum își astrînge

cloșea puii săi. Alt cum în Mai vom vedea ce va fi.

(*Beöthy.*) Directorul teatrului național Ladislău Beöthy e în corn de capră. Un ziarist l'a vătămât prin nisece epistole — și el în contra vătămării și-a căutat scut la județ. Aici aș fi la lumină despre dânsul ast fel de lucruri murdare, în cât judecătoria a fost constrinsă a absolve pe ziaristul respectiv.

Azi și-a înaintat îndependentului dimisia, că ore Keglevich cum va decide în cauză totă lumea e curiosă. Casul lui Beöthy pentru aceea îl pertractează totă lumea de aici, fiind că directorul teatrului național ar trebui să fie una dintre cele mai însemnate persoane din elita capitalei. Chiar și plata lui e ca a unui ministru, anume 24.000 corone anual. Când l'au denumit pe Beöthy, atunci nu le-a fost pe placul multora, de ore ce nu presupunea despre dânsul, care e numai de 28 de ani, să aibă atâta știință, inteligența dramatică, ca să fie apt a conduce un institut așa înalt cum e teatrul național. De atunci până acum multe se vorbeau despre dânsul, că anume starea lui materială ar fi desperată ș. a. fără se vorbeau numai între culise. Astăzi bomba a plesnit. Așa sperăză omenii că Beöthy totuși va rămănea și mai departe în directorat — fiind nepotul lui Rákosi Jenő, directorul lui Budapești Hirlap.

(*Mutarea Bisericii.*) În anul trecut v'am scris, că biserica din Belyáros, pentru regularea nouă nu pôte rămănea acolo unde e acum. Senatul orășănesc a început a face la planuri, cum ar putea mântui și regularea și biserica. O societate din America a făcut propunerea, că biserica o va muta din drum așa cum stă mai departe măcar și cu vro 10 metri în depărtare. Atunci nime nu a luat în serios propunerea societății respective — era acum senatul a început a se ocupa serios cu ideea acăsta — de nu va succede acăsta și vor fi constrinși a doborî biserica atunci — vor desființa parochia din Belyáros și o vor anexa-o parochiei din Lipotváros — era unul dintre cei doi plebani va fi denumit canonic în Strigon.

(*Parlament.*) Parlamentul cerne încet, omeni de tôte zilele aduc la möră cu sacul în spate. Când și când vine și vr'un bogătau cu carul. Era că s'ar face și vr'o zi bună, vr'o bătaie la möră nu pot raporta. Cea mai mare noutate ar fi — dacă nu s'ar fi știut de mult — obșitul lui Hegedüs și intrarea în activitate alui Horánsky. Se vede că se începe un curent catolic — căci încetul cu încetul capetele cele mari a reformărilor se cam trag înderăpt „de silă bucuros.” Mari schimbări se așteptă în viața politică — mörtea lui Tisza pe mulți omeni îi aduce la reson. Tôte sînt trecătore — și resplată nu așteptă de la nime, e devisa Tiszaiștilor. Tisza Pista cred că nici prin vis nu mai are gânduri de a fi ministru acum a trecut baba cu colacii pentru el.

(*Seminariu.*) În seminariul central Episcopul Vároșy și-a părăsit locul de rector. Până la finea anului scaunul nu se va complini. Despre alt candidat nu se vorbește — până acum în petto e tot Wálter canonic în Strigon și directorul cancelariei mitropolitane.

Pestanyul.

Dare de samă și mulțumită publică.

La serata dansantă aranjată de tinerimea universitară română din Cluș în 6 Martie a. c. st. n. au binevoit a participa și a contribui următorii:

Iuliu Coroian adv. Cluș. Dr. Ivan Vaida Voevod cand. adv. Cluș câte 30 cor. Vasile Hossu jude la tablă reg. Cluș. Dr. Gerasim adv. Aiud, Iacob Căpușan notar Dretea. Blașiș major Cluș. Dr. Alexandru Vaida Voevod medic Olpret. Valer Pop preot Mănăștur câte 20 cor. Dr. Ștefan Morariu adv. Cluș 15 cor. fam. Daraban Fecheteș 14 cor. Dr. Georgiu Ilea adv. Cluș. Vasile Ranta Buticescu jude reg. pens. Cluș. Dr. Victor Poruț cand. adv. Cluș. Leontin Pop jude reg. pens. Cluș. Vasile Indre adv. Cluș. Alexandru Nemeș jude reg. pens. Dêrgia. Grigorie Crișan Cluș, Petru Ciurtiu Cluș. Vasile Vețean notar Tötör, Ioan Barbul preot Bêrsău-mare, Ioan Pop oficiant la tren Cluș. Dr. Eugen Pătăcean adv. Turda câte 10 cor. Nicolae Căciula contabil Cluș, fam. Trif. Kun-Szent-Márton câte 7 cor. Dr. Victor Bontescu cand. adv. Hațeg, Anton Mandeai secr. de bancă Cluș. Vasile Metea Lona, Nicolae Tincu preot Ghirelt câte 6 cor. D-na v. d. Bohățiel Cluș. Eugen Marinescu inginer Cluș. D-na Ana Cutean Bistrița, Ioan Pop preot Gilău, Vasile Pop cassar, Cluș, Dr. V. Ramonțai adv. Gherla. Dr. Silvestru Moldovan redactor Sibiu. Popist maior Cluș, câte 5 cor. Tiberius Bredicean cand. adv. Lugos Victor Bugner cand. adv. Cluș. Anton Pop com. Cluș. Iustin Ardelean redactor Oradea-mare. Gaglia colonel Cluș, D-na v. d. Pavel Cluș câte 4 cor. Demetriu Pop prot. castrens Cluș. Alexandru Pop cand. adv. Constantin Căciulă contabil Dimitrie Cuzman, Vasile Toșa. Eugen Mezei rig. med. Budapesta, câte 3 cor. Haeman locotenent, și următorii tineri universitari și rigorosanți: Eugen Pantea, Georgiu Pavel, Valer Pop, Cornel Crăciunescu, Alexandru Bogya, Ion Mezin, Nicolae Proștean, Vasile Lazar, Laurent Florentin, Aurel Ciato, Ioan Muste, Valer Muste, Eugen Muntean, Meletiu Corușan, Alexandru Anca, Emil Negruț, Coriolan Nedelcu, Cornel Ordace, Constantin Ignea, Augustin Caliani, Samuil Pipoș, Desideriu Merșa câte 2 cor. Aurel Oprea, rig. iur. Cornel Roșescu câte 1 cor.

Au mai binevoit a contribui fără a participa înse următorii Domni:

Vasile Almășian adv. Cluș, 20 cor. Emeric Pop adv. Cluș, Vasile Podobă dir. de bancă Cluș, Dr. Vasile Hossu canonic Blaș, Dr. Zosim Chirtop adv. Cămpeni, Basiliu Bașiota jude reg. pens. Abrud, fam. Antal Beinș, Dr. Demetriu Radu episcop Lugos, Gavril Carșai proprietar Cluș câte 10 cor. Ioan Moldovan prot. Catina 6 cor. N. N. Cluș, Dna Elena Hossu Cluș, Dr. Camil Velican cand. adv. Alba-Iulia, Teodor Iacoban locotenent Cluș. Aurel Poruț preot Desmir, câte 5 cor. George Șata preot Moftin, Emil Pop preot Sz-Feneș, câte 4 cor. D-na v. d. Silași Cluș, Ioan Mihalca preot Aghireș, George Pteancu inv. Carei, Vasile Száltekei preot Bardoș, Ioan Micușan preot, Ioan Goia, Grigorie Borza, Ana Bangur, Cluș câte 2 cor.

S'au încasat total așa dar 652 cor. din care sumă subtragându-se spesele de 273 cor. 30 banf. avute cu aranjarea petrecerii, restul e 378 cor. 70 banf. Acest venit curat s'a și predat deja curatoratului competent, ca să se adaugă fondului pentru edificarea unei biserici gr. cat. române în Cluș, pentru care scop a fost destinat. După închierea acestui raport ulterior au mai sosit de la D-na Elena Boer v. d. Rössler M. Lekeneze 10 cor.

În fine numai o plăcută datorință-mi implinesc, când în numele comitetului aranjator față de binevoitorii participanți și marimonioșii contribuenți și pe acăsta cale vin a da espreșiunea mulțumitei și recunoștinții noastre celei mai profunde.

Cluș, la 14 Martie 1902

A. C. Pteancu,
cand. de prof.

Dare de samă și mulțumită publică.

Cu prilejul balului aranjat în 12 Februar a. c. pentru „fondul studenților miseri în cas de morb“ de la gimnaziul sup. gr. cat. din Blaș au fost:

Intrate . . . cor. 519 00
Eșite . . . „ 149 36
Rest de cassă cor. 369 64

Cu ocaziunea acăsta au binevoit a trimite oferte:

Esceleța Sa Dl Dr. Victor Mihályi de Apșa, mitrop. 10 cor. Alesandru Mocsonyi mare proprietar Birchiș. George Vlassa preot milit. Agria și Ștefan Dragoș, hotelier în Blaș câte 10 cor. Simion Dragomir notar Gurasada. George Trica căpitan Caransebeș, Ioan Mănoiu preot Bran, Ioan Truțașiu mare proprietar Gioracuta, Aurel Poruț, preot Desmir, Dionisiu Zeflean, faur Abrud Ioan Anca preot, Subpădure, câte 5 cor. İovian Andreiu adm. protop. Ciachi Gorbo, Ioan German catechet Brad, Alesandru Dobrescu protopop Sas-Sebes, Petru Cheresteș adm. protop. Buza. Bărdosy prim-locotenent Oradea-mare. Vasile Dămian proto-presbiter Brad, Mihail Rațiu crâșnic Blaș, Ida de Csató n. Rațiu văduvă de avocat Blaș, Teodor Filip proto-presbiter Lugosul sup. Ilarie Plotogea preot Tohanul nou, Ioan V. Rus canonic Blaș, câte 4 cor. Petru Neagoș medic Deda, Vasile Masca preot Beul-de-câmpie, Ioachim Muntean preot Gura-rîului, Ioan Stoica preot Ezeriș, câte 3 cor. Ioan Șăndor Csáki Gorbó, Lazar Iernea protopop Csomaköz. Vasile Saltelechi viceprotopop Bardoș, Petru Nirăștean preot Iernut, Pavel Salvan preot Csaba. Teodor Crișan preot Cudșir, Dr. Seb. Radu protopop Uiora-de-Murêș, Ioan Hossu preot Milașul-mare Vasile Solomon cojocariu Blaș, Const. Barna invăiător Spătac, Ioan O. Dămian, inv. ș. Roșia-de-Secaș, Ioan Pinca primariu Cergăul-mare, Octavian Măcelar librar Blaș, câte 2 corone. Iuliu Bărdosy inspector școl. Sibiu, Vasile Szmigelski preot Sâncel, Teodor Pănădian, inv. dir. Sâncel, câte 1 coronă.

Sara la cassă au fost următoarele suprasolviri:

Dr. Iuliu Maniu adv. Blaș, Dr. Iustin Colbasi medic militar Orăștie, câte 8 cor. İnniu Br. Hodosiu dir. de bancă Blaș,

Solomon Sinberger comerciant Blaș, câte 6 cor. Schiesl Károly farmacist, 4 cor. Alexandru Moldovan proprietar Chirileu, Artemiū Codareea protopop Turda, Dr. Emil Negrut medic Blaș, Dr. Ioan Comșa medic Szombatság, câte 3 cor. Ilie Mircea pantofariu Blaș, Ana Moga Sibiū, Aurel Marcu stud. Blaș Szirmay Gyözö oficial la perceptorat Blaș, câte 2 cor. Dănilă Sabo cand. de adv. Blaș, Simony Alajos prim pretor Blaș, Fleischman Miksa medic vet. Blaș, Welwarth Mór hotelier Blaș, George Mezei măcelar Blaș, Bartok Gyula măcelar Blaș, Ambr. Gergely comerciant Blaș, Aug. Pop notar Lăscud, Alexandru Birtolon, cand. de adv. Lăscud, Dr. Ioan Petra, cand. de adv. Sân-Mărtin Laurențiu Pascu, adm. protop. Sân-Mărtin, Dr. Ioan Bucur, medic Micăsasa, Dr. Flaviu Pop, medic militar Viena, Ioan Ianza primar Blaș, Ioan F. Negrut prof. Blaș, Emil Vlăsa proprietar Sâncel, Ioan Major provisor dom. Blaș, câte 1 cor.

Cu ocaziunea acăsta ne luăm votă a înregistra cu mulțumită și următoarele sume încasate pentru același fond, dar nu din același incident, anume: Dr. Emanuil Doctor, medic în Viena trimite 30 cor. primite ca spese efective cu ocaziunea eshumării osemintelor fericitului episcop Leményi; Economul, institut de credit și economii în Cluș, 30 cor. Detunata, institut de credit și economii, Bucium, 15 cor. și în fine Ioan Săbădean, comerciant în Brașov trimite un scris fonciar în valoare de lei 100.

Subscrișiți ne ținem de plăcută datorință să aducem mulțumită publică tuturor acestor binevoitori și sprijinitori ai sus amintitului fond.

Blaș 9 April 1902.

Valeriu Suciu
controlor.

Octavian Bonfiniu
cassier.

LA ROMA.

Anul jubilar, aniversarul al 25-lea al pontificatului lui Leo XIII, atrage nouă și nouă cete de creștini din toate părțile lumii spre Roma.

De când s'au ivit semnele primăverii, cetele pioșilor peregriinți devin tot mai dese și tot mai mari.

E o adevărată migrațiune de popore, care dovedește neconținut vecnicul farmec ce exercită cu o magică putere eternă cetate asupra lumii întregi.

Acest farmec ar trebui să-l simțim noi Români, mai mult de cât ori care neam din lume.

Puterea Romei ar trebui să ne atragă mai mult pe noi, cei mai îndepărtați și mai nenorociți filii ai săi. Fii în înțelesul cel mai genuin al cuvântului.

Privim cu duioșie, cu dor și iluzii la cetele frumoase ce se apropie de acest fercător centru moral al lumii. Și cu deosebire remarcăm faptul, că concetățenii noștri maghiari iaă parte foarte însemnată la acest concert universal, ce să dă în mijlocul urbei eterne. Nu mai puțin de cât trei pelerinaje mari au trimis până acum la Roma.

Primul a fost în Martie; au participat 300 de tineri maghiari, conduși de profesori și alte celebrități ale vieții lor publice. Despre acest pelerinaj Alkotmány scrie; „Cinci zile au petrecut tinerii noștri în Roma. Au privit monumentale ruine ale păgânismului și s'au entusiasmat de operele glorioase ale creștinismului. Pătrundătoare a fost cuminecarea tinerilor în prima zi de Paști. . . Conte Zichy Gyula, camerar papal a adresat tinerilor înainte de cuminecare o vorbire însuflețită, îndemnându-i la pietate, perseveranță și iubire de patrie.”

Papa i-a primit în 31 Martie a doua zi de Paști, în celebra capelă sixtină. Primirea a fost mișcătoare; Papa și-a exprimat nespusa bucurie de a vedea în fața sa flăoarea unei națiuni. I-s'a predat un album cu 30.000 subscrieri de ale tinerilor maghiari. La dorința Sfinției Sale tinerii au cântat apoi cântece bis, ungurește, imnul papal și imnul național maghiar.

În 2 Aprilie — aniversarul primului pelerinaj al Românilor, de la 1893 — a primit Papa al doilea pelerinaj ungurec, compus din 400 studenți universitari din Budapesta.

Papa a laudat în limba latină pe bravii tineri, cărora imediat li-s'a spus și pe ungurec cuvântarea Pontificelui.

Al treilea grup de pelerini maghiari pleacă la Roma azi, în 10 Aprilie din Budapesta. Acest grup are 400 participanți și va fi prezentat de Episcopul Májláth.

În fața acestor fapte ore tinerimea bisericii române unite cu Roma, să nu simtă și mai viu, și mai ferbinte dorul inimii sale de a vedea Roma, centrul de care ne-a legat Dumnezeu cu dublă legătură, a sângelui și a credinței?

Când toți din toate părți alergă la Roma, numai noi Români să stăm, nepăsători și reci? Ar fi din cale afară trist.

Convocare.

După ce la adunarea generală a societății „Concordia” convocată pe 6 April st. n. 1902 nu s'au prezentat atâta membrii cât se recer spre a se pute modifica statutele, se convoca din nou adunarea generală pe Duminică în 20 April st. n. 1902 la 2 ore d. a. în casele opidane (vechi), când adunarea va decide în prezența membrilor de față.

Blaș 8 April 1902.

T. Onișor
preș.

A. Gruța jun.
notar.

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Gerasin Borza și George Moldovan economi din Drașiov au dăruit bisericii noastre o cădelniță în preț de 24 corone, er din banii adunați de la popor în biserică cu 17 corone s'a procurat un potir, er restul îl vom folosi spre alte scopuri. Primescă deci și pe calea acăsta toți binefăcătorii sinceri mulțumiri. Drașov 9/4 1902 Ioan Neagu adm. paroch.

Din Archidieceasă. Lună, sârbătorea Bunei-Vestiri au primit tonsura cea mică clericii din cursul III al seminarului teologic: Bardoși Iosif, Berghian Nicolaū, Branea Gavril, Fabian Nicolaū, German Traian,

Onosi Petru, Păcurar Eugeniu, Popoviciu Aurel, Poșar Romul, Stanciu Virgil, Tat Filon, Tătar Iuliu, Ticaciū Nicolaū, Turcu Victor și Rus Teofil cleric bienal.

Masa studenților. Gândul de a se începe și la noi contribuiri pentru un fond menit să ajute pe școlarii săraci de la institutele de aici, a fost conceput în o clipită fericită. De data asta sintem erăși în plăcută poziție de a înregistra contribuiri noue. Dl. Dr. Ștefan Erdélyi din Orăștie, în loc de felicitare la jubileul Esc. Sale Episcopului Pavel, a trimis 10 cor. Remul canonic de la Orade Artemiū Șarkadi, a trimis 100 cor. întru amintirea decedatului său părinte Dimitriū originar din Blaș, er Dl. Dr. Vasile Biau, din Buzău, un distins elev al școlilor de aici a trimis Lei n. 120 (cor. 114.30). Dl. avocat Petru Călcianar din Orșova a trimis rata II de 10 cor. Cel mulți în urmă!

Directorul fundațiunii șulutane e convocat în ședință ordinară pe Sâmbătă în 19 ert. Comisiunea censurătoare se va întruni cu o zi mai înainte pentru revizuirea rațiunilor pe 1901.

Ajutul erarial pe anul 1901 destinat preoților archidieceșani, a sosit deja la Ordinariatul mitropolitan. Suma împărțită de astă dată e de cor. 99040 — în care e cuprinsă și suma de cor. 36 mii așa numitul ajutor împărătesc. Împărțirea s'a făcut pe baza listei prezentate de Ordinariat. E adevărat că au fost împărțiți mai mulți preoți, ca în trecut, dar pentru aceea au rămas destul, cărora nu li-s'au dat nimic. Suma cea mai mare e de 1200 cor. cea mai mică de 24 cor. (un singur preot) 2 primesc câte 60 cor. 1 capătă 98 cor. cetalalți câte 100 și mai mult. Peste tot sumele sint forte varii. De astă dată nu se mai recere, ca cuita să fie invidimată, nici chiar de ofiicile protopopesci, de asemenea nu se pretinde nici macar alăturarea recepsei postale.

De la reuniunea de agricultură din com. Sibiū. Delegații reuniunii române din com. Sibiū dnii. Comșa și Tordășan s'au prezentat la 31 Martie n. în comuna Mohu și mai întâiu teoretice, apoi practice au arătat membrilor, cum se procede la plantarea altorilor, dezvoltând ast fel în popor dragostea și interesul față de acest ram al agriculturii.

Convocare. Despărțământul Mureș al Reuniunii învățătorilor din Archidieceasa greco-catolică de Alba-Iulia și Făgăraș, își va ține adunarea de primăvară Joi în 8 Mai st. n. a. c. în școla greco-catolică din Mureș-Oșorheiū, la care se invită P. T. membrii. Domnii directori ai școlilor, pe cum și toți binevoitorii învățământului popular.

Mulțumită publică. Onorata direcțiune a institutului de credit și economii „Arieșana” din Turda, din suma destinată pentru scopuri culturale și de binefacere, au binevoit a vota 60 corone pentru procurarea de cărți școlastice la școlele mai sărace din districtul protopopesc gr. cat. al Indoiului. Pentru acăsta generositate subscrisul în numele districtului aduc numitei direcțiuni mulțumită sinceră. Iudol în 8 April 1902. George Suciu viceprotopop.

Necrolog. † Georgiū Iliă preot gr. cat. în Petelea, după un morb repetin la 6 Martie și-a finit cursul vieții în anul al 45-lea al etății și al 14-lea al fericitei sale căsătorii.

† Auxentiū Sarkadi preot gr. cat. de Fejernic după un morb îndelungat, împărțit cu ss. sacraminte și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului în 27 Martie a. c. în anul 37-lea a etatei și a 13-lea a fericitei sale căsătorii.

În veci amintirea lor!

PARTE SCIINTIFICĂ-LITERARĂ.

Câte-va momente

din

Inceputurile Bisericii române.

Observare prealabilă.

Neînsemnata mea conferință asupra originii schismei la Români, reproducă în „Unirea”, a întipinat din partea profesorului de la facultatea teologică din București, dl C. Erbiceanu, o critică ¹⁾ violentă sub titlul de „Răspuns dlui C. Auner la erorile cuprinse în conferința sa privitoare la Români”. Această împrejurare mă silește să relaționez tema tractată într'un mod mai dezvoltat, și să o sprijinesc, după cum spusese, mai cu deosebire pe istoriografia română. Din această dispoziție reiese, că nu pot avea pretențiunea să produc ceva nou. Nu pretind nici să fie ceva necontestabil; doresc numai a contribui la discușiunea unor fapte obscure, și nu cred, că prin aceea să mă fac nedem, după cum mă avertisă dl profesor, ²⁾ de ospitalitatea țării, în care am crescut.

Până a nu intra în materie, pare necesar a zice, ce se înțelege în această disertațiune sub Biserica „română”. Având în vedere, că întreaga regiune între marea Adriatică și Négră pe de o parte, între Balcani continuat cu Sar-Planina și Dunăre pe de altă parte, era în secolul al 2-lea d. C. tot așa de romanisată, ca și Dacia Traiană, mulți autori se lătesc asupra acestui vast teritor. ca intrând în sfera istoriei „române”. De sigur, o lucrare completă asupra Românilor trebuie să țină samă și de antea populațiune romană de la sudul Dunării, ca de una, care își are strănepoții între Români de astăzi. Cu toate acestea, pentru a se pute vorbi despre o Biserica „română”, o istorie teritorială a peninsulei balcanice colonisată de Romani este numai într'u atât necesară, într'u cât are înfrîngere directă pe sămburele poporului român: coloniștii Daciei Traiane. Numai cu această restringere se va vorbi aici despre Români de la sudul Dunării. De altmintealea, istoria bisericăscă a acestora este foarte bine cunoscută, căci, după cum s'a observat și în conferința menționată, „Iliricul și Mesia erau deja în secolul al 5-lea d. C. din cele mai înflorite provincii bisericăscă.”

Lucrarea de față va cuprinde două părți. Într'una va fi vorba despre încreștinarea Românilor, în cealaltă despre ierarhia lor. Ambele capitole se vor subîmpărți în perioade denumite după caracterul cel mai de frunte, pe care îl înfățișează ore cum.

I. Creștinismul la Români.

La încreștinarea Românilor trebuie bine deosebite două cestiuni, cari se confund în de obște la alte națiuni, anume; cine a întors pe Români la creștinism, și când s'a întâmplat acesta. Causa, pentru care se poate face deosebirea, este, că nu se cunoșce un misionar (apostol), care să fie încreștinat poporul românesc, și de aceea timpul conversiunii nu este legat de viața unui om.

¹⁾ Apărută în „Telegraful român” din Sibiu, 1902, Nr. 19—25. reproducă din revista „Biserica ortodoxă română” (an. XXV, Nr. 10, București 1902), organ oficial al Bisericii, al cărei nume îl poartă; de asemenea în „Viața diecesană” de la Caransebeș.

²⁾ Răspuns l. c. Nr. 19: „Îl (pe mine) deplâng, că ignoră... situațiunea sa pe tereul Regatului Român.”

După cercetările făcute în toate timpurile de istoriografia română, și resumate de Xenopol ¹⁾ nu începe nici o îndoială, că Români au fost convertiți de Romani. Noțiunile principale ale religiunii creștine sînt mai în totalitate exprimate prin cuvinte de origine latină. Ast fel: păgân, creștin (pop. latin: chrestianus), martur (pentru martir), sânt (sfînt este posterior), preot (dialect milanes: prevet), biserică, tîmplă (templum), altar, mormînt, duminică, sîrbătoare, Paști, păsîmî, rugăciune, botez, cuminicare, împărțîșire, căsătorie, cununie, sfîntă Scriptură, Dumnezeu, cruce, ânger, drac. Toate aceste vorbe sînt fundamentale în religia creștină, și se întrebuintează în limba română de la literatura cea mai veche și de către poporul cel mai băștinaș, după cum a arătat L. Șăineanu ²⁾ Față cu ele, cuvintele slavone de ore care importanță se pierd din vedere, atât de puține sînt: Vlădică, Crăciun, ³⁾ mîște, spovedanie, propovăduire și blagoslovenie (cu sinonimul latin: binecuvîntare); restul este de natură cu totul secundară, că: clopot, strănă, tîmăe ș. a. Vorbele grecești sînt mai numeroase, de cât cele slavone, dar însemnă în genere demuită și rituri bisericăscă introduse tîrziu. ⁴⁾ De altmintealea nici n'a pretins cine-va vre-odată, că încreștinarea Românilor s'ar datori Grecilor; cu cât rost înse și-o ascriu Slavii, se vede din cele expuse. Așa dară, rămîne stabilit cu deplină siguranță, că numai nisece Romani au predicat Românilor evangelia.

Ast fel stă întrebarea despre timpul acestei conversiuni. Trebuie recunoscut, că majoritatea autorilor români aședă epoca încreștinării încă în vremea dominațiunii romane, înainte de anul 270. Pe de altă parte er nu tîgăduiesce nimeni, că ar fi existat în Dacia Traiană creștinii deja din timpul acela. O părere mai rară și mai recentă ⁵⁾ înse susține, că creștinismul nu s'a putut generaliza și stabili de cât după admigrarea Traco-Românilor de la sudul Dunării, în secolul al 7-lea. Că această opiniune este bine fundată, se poate vedea din cele următoare.

Ș. I. Perioada dacă.

Sumarul: Locuitorii Daciei în timpul lui Christos, Mesia, Scitia minoră, S. Andrei. Textul lui Tertulian și al lui Origene despre încreștinarea Dacilor.

În timpul, când se respîndiră apostolii, ca să cucerescă pacinic lumea pentru legea lui Christos, țările locuite astăzi de Români formau regatul dac; popoarele, ce-l alcătuiau, erau Dacii, cari ocupaui mai cu samă părțile între Carpați și Tisa, și Geții, cari locuiaui între șesurile Dunării și ale Nistrului. Între ei erau împrăștiate și grupe de felurite nămurii sarmate, cari se perdeau în câmpiile nesfîrșite către răsărit și miază-

nópte. De la 29. i. de C. Dacia devenise vecină cu imperiul român, către care se încorporase sudul Dunării până la gurile ei. Noua provincie romană s'a numit Mesia, și a fost împărțită de Domițian în cea superioară la apusul, și în cea inferioară la răsăritul rîului Cebrus (azi Cibrită). Cea inferioară cuprindea și Dobrogea, până când, sub Dioclețian, se formă dintr'însa o provincie proprie sub numele Scitia minoră. În această parte, ca în totă Mesia se începuse îndată după cucerire opera romanisării, care făcuse până în jumătatea întâiului secol d. C. progrese însemnate.

Este în genere admis în istoria bisericăscă, că apostolul s. Andrei a predicat evangelia pe țărmurile mării Negre până în Scitia ori Sarmatia. Nu este deci improbabibil, că el să fie fost și în Dobrogea, vizitînd numeroasele colonii grecești de lângă litoral și înființînd acolo comunități creștine. Ce efect a avut această Biserica în Dacia independentă? Sau urmat-a de alt unde-va o încreștinare a Dacilor?

Se invocă Tertulian pentru a se dovedi, că la sfîrșitul secolului al 2-lea Dacii erau convertiți. Textul acestui autor, în cartea sa „adversus Iudaeos”, citat de toți autorii de istorie bisericăscă române, zice apriat, că, între alte națiuni, au creștin în Christos și Sarmatii, Dacii, Germanii și Scitii, și că într'însele domnesce numele lui Christos. ¹⁾ Că Tertulian nu vorbește aici cu iperbolă oratorică, ci ca un istoric, acesta o arată Grama ²⁾ din împrejurarea, că la toate cele alalte popore enumerate în acel pasagiu creștinismul pătrunsesse în mod efectiv, după cum se scie din alte isvóre; de aceea va fi fost tot ast fel și la Sarmatii, Dacii și Scitii.

Că cele expuse înse nu pot avea de cât sensul unei iviri sporadice a creștinismului între Dacii, se vede din următoarele considerațiuni:

Este cu totul imposibil, ca Mesia inferioară de la mare să fie putut exercita o înfrîngere morală asupra Daciei. Ovid, în „Tristia” și „Ex Ponto”, ³⁾ ne-a lăsat descrieri destul de fiorose asupra invasiunilor necurmte ale Dacilor în noua provincie romană, care le era spin în ochi; cu asemenea împrejurări o influență morală nu este compatibilă. Cât pentru argumentul lui Tertulian, observă foarte nimerit Onciul ⁴⁾: „Pe cum Creștinii Germanilor, ai Scitilor și ai Sarmatilor, despre cari vorbește acest scriitor, n'au întemeiat creștinismul la Germanii și Slavi, așa nici creștinii Dacilor, ce-î amintesc Tertulian, n'au putut să întemeieze creștinismul român.” De altmintealea Origene, cu vre-o 20 de ani posterior lui Tertulian, pare să-l contrazică acestuia cu desevirșire. Etă cum se exprimă în comentarul său asupra lui Matei ⁵⁾: „Ce să zicem înse de Britanii, sau Germanii, cari sînt lângă

¹⁾ Istoria Românilor din Dacia Traiană, vol. I, Iași 1888, pag. 416—26.

²⁾ Încercare asupra semasiologiei limbii române, București 1867, pag. 26 uu.

³⁾ Sînt înse autori, cari susțin, că este un cuvînt latinesc. Șăineanu l. c. pag. 43.

⁴⁾ Pe larg în Xenopol l. c. pag. 424—6.

⁵⁾ D. Onciul, Originile principatelor române, București 1899, pag. 119. Opiniune emisă deja în „Teoria lui Roesler” din Convorbiri literare, București 1885, an. XIX, pag. 595.

¹⁾ Tertulliani liber adv. Iudaeos, ed. Migne, Patrol. lat. Paris 1878, vol. II, col. 65J.

²⁾ Istoria Bisericii române unite cu Roma, Blaj 1884, pag. 16—7.

³⁾ V. bună ore versurile citate în Xenopol l. c. pag. 124 - 5.

⁴⁾ Teoria lui Roesler l. c. pag. 595.

⁵⁾ Series vet. interpret. comment. in Mattheum, ed. Migne, Patrol. gr. vol. XIII. Paris 1862, col. 1655.

ocean, sau la barbari. Daci și Sarmați și Sciti, dintre cari cel mai mulți încă nu au auzit cuvântul evangheliei."

Este învderat, că argumentația nu se modifică intru nimic, chiar și dacă Tertulian și Origene au înțeles sub Daci pe Daco-Romani. Nici asupra acestora cei doi scriitorii nu permit a se trage o altă concluziune, de cât începutul unei propagande creștinesci.

(Va urma.)

HIGIENA CLERICALĂ

(după Dr. A. Stöhr.)

(Fine.)

Școala.

Terenul de activitate a unui preot în școală, este pentru parohie și în special pentru buna și adevărată educațiune creștinească în spiritul inimei Domnului Christos, de o importanță, ce trebuie să o numim: epocală, îndeplinindu-se de fie care nu pentru controlă, ci pentru scopul mai înalt. Din această cauză, eu numesc catechisarea în școală a pruncilor de la 6—15 ani, viitorul creștinismului, și pe aceste petri de aur clădite în școală, vei pute cu ușurință da gata marele edificiu de adevărate tesaur creștine, când pruncii așa crescuți vor fi adulți. Apoi aceștia de sigur, conduși și mai de parte bine, și feriți de ocaziuni rele, vor fi pétra de adevărat fundament bisericesc. Și cine nu împreunăz catechisarea și instruirea religioasă continuă cu predica, spre a ține o legătură viată, armonică, între mic și mare, e preot de nume, dar nu de fapte; e ca păzitorul unei frumoase semănături pus să o plivăscă de neghina, și care ce așteptă plata după timpul petrecut, nu după rezultatul lucrării sale.

Petrecerea în aerul școlii, ce e drept, nu este un ce de tot plăcut igienice, și statistica pot zice, că arată cele mai mari procente de mortalitate a persoanelor legate de catedra școlii.

Pe preot nu trebuie înse să-l înspăimînteze datele acestei statistice, ci răspunderea cea mare, ce o va avea, și care va fi mai grea, de cât tot aerul infect a unei sale de învățămînt. Nu cât am trăit, trage în cumpăna, ci cum am lucrat trăind, aceea se recompensează. În timpurile mai nouă, cu considerare la salele de învățămînt în genere, cum și la edificiile de școală în specie, de sigur că și mortalitatea celor legați de catedre va fi ceva mai redusă, și frica de ați scurta viața catechisând, din motiv sanitar a școlii, numai pentru cei leneși are trecere.

Scaunul de mărturisire.

Una din cele mai mari, dar și mai grele funcțiuni, ce pentru ochiul laic rămâne necunoscută și nu-l destul de prețuită, este oficiul de judecător în scaunul mărturisirei, care pretinde grea jertfire și trupesce și sufletesce, și din punctul de vedere strict igienic, este de o influință necalculabilă și asupra organismului confesarului și ródé la sănătatea lui cu mult mai tare, ca órele petrecute pe amvon.

Abstracția făcând chiar, că locul și poziția în scaunul confesional ar fi cât de comódă, luminată și aerisată, se examinăm numai organul audiului, la câtă încordare este espus óre. zile și săptămâni de a rîndul, spre a suscepe fie care silabă și cuvînt din gura penitentului spre a-l pute înțelege și apoi judeca.

O atare încordare ostenește organul audiului cu mult mai tare, de cât altă ocupațiune sufletescă.

Corpul întreg se află în timpul relativ în o situație grea și totă activitatea lui fizică trebuie să fie redusă la „minima vita“.

Mirosul greu a unuia sau a altuia dintre penitenți, diversele bóle ascunse, sînt tot atîta mijloce de a se periclita viața confesarului, în cât în nici o funcțiune nu se recomandă mai multă precauțiune, ca aici.

Pause scurte și dese împreunate cu mișcări de anumite intervale în aer liber sînt fórté de practisat în scaunul mărturisirii schimbarea vesmintelor, după lucrare mai îndelungată, cum și dintre tóte e de lipsă ca stomachul să nu fie gol, spre a deveni impenetrabil și a nu te pute ușor infecta de anumite morburî molipsitoare și a contrasta și greții, ce o cauzează diverse mirosuri neplăcute.

Respirarea se recomandă să se facă prin nas și nu prin gură, și să nu stai direct față în față cu confitentele. Apoi mijlocele de desinfecțiune proprie, cum și în localitatea bolnavilor, și și în biserică, în timpuri de epidemie, să fie aplicate strict împreunate cu aerisarea désă. Cum că capabilitatea trupescă și sufletescă în îndeplinirea grea a chemării preotesce atîrnă de la o bună și sănătoasă constituție a trupului, de la un trai bun, moderat și regulat, este un adevăr întărit prin esperință.

Higiene seminarielor.

Fie care cleric, spre a-și însuși știința preserisă, și un mod de lucrare regulată și disciplinată pentru viața practică, petrece timp de mai mulți ani în seminarul. Aceste sînt școlile de pregătire și de aplicație pentru cler în cele formali și în însușirea mai fundamentală a vocațiunei bisericesce. Și până când va exista biserică cu drepturi de a-și cresce preoții după trebuință și spiritul ei, vor trebui să fie și seminariile. Și deși viața seminariială multora li-se pare grea și neplăcută, dar e mai grea viața practică și mai plină de griji și neajunse.

Sînt înse și în seminare anumite stări igienice nesănătóse.

Aceste le reasum cam în următoarele: aglomerarea prea mare în salele de învățămînt, în cele de mîncare, cum și dormitoare, și un atare internat ori seminar, în care nu se pune pond pe aceste stări de condiție esențială igienică, va semăna mai mult cu un fel de spital ori prinsóre din timpuri abnormali, și va fi tot de una o pedecă a dezvoltării fizice și și intelectuali-psyhice a individului și va rămâne neresturnată axiomă: „mens sana, in corpore sano.“

Cum-că pe lângă condițiunile igienice fizice corespundătoare, se mai recere și o nutrire bună și cu putere alimentativă, nu se póte dubita. Costul se recere să fie ales

și curat și pregătirea acestuia să fie corespundătoare anutimpului și să nu se urmeze cu una și aceea mîncare zile și săptămâni întregi, o va recunosce ori cine de o necesitate igienică esențială, de óre ce ori ce mîncare necorespondentă cu anutimpul și cu temperatura, ori repetată mai îndelungat, va împedeca tótă nutrirea, va produce grétă și va da ansă la îmbolnăviri mai dese.

Prea grasă și abundantă încă nu se recomandă a fi masa, pentru că puterile musculari în internate etc. sînt prea puțin puse în lucrare și exudarea trupului fiind prin urmare minima, va produce o coloré galbenă a feței și o molitiune a corpului. Și dacă e îndreptățită unde-va mișcarea în liber; cum și câte o porțiune de vin spre a pune în mișcare amortala fizică, de sigur în aceste locale și la indiviții din acele, nu-l consult a le subtrage, de óre ce petrecerea tinerilor în internate și seminare, chiar în anii când trebuie să se desvólte fizice mai tare, și încă neconsiderând îndigitațiile igienice de mai sus, va fi de o influință desastróasă. Pentru aceea, de trei ori să fie laudat acela, care a introdus timpul de vacaciune sau feriele în institute, pentru a se renói puterile și a și acuirea materii nouă de resistața fizică.

Rodna-nouă, 4 Februar 1902.

P. Grapini
preot gr. cat.

Bibliografie.

A apărut:

Biblioteca „Poporul român“ este titlul unei serii de publicațiuni populare, ce au început să apară în ediția ziarului „Poporul român“ din Pesta. Nr. 2. conține Poesii populare adunate din jurul Clusului de învățătorul Ioachim B. Pop din Feneș. e o broșură de 32 pag. format mic și costă 20 fil. La broșură e alăturată și o ilustrație, care reprezintă zidirea noului parlament.

Dr. Augustin Bunea: *Vechile Episcopii Românesce a Vadului, Geacagiului, Silvașului și Bălgăradului*. Blăș 1902, pag. 152. prețul 2 cor. 50 fil.

„Semănătorul“, Nr. 17 cu următorul sumar: Poesii inedite, M. Eminescu. — Córde simțitoare, Ion Gorun. — Tie mamă (poesie), A. Vlahuță. — Răzăcire, C. Hodoș. — Cântec melancolic, Dalloccin. — Concepția Infernului, G. Coșbuc. — Răspunsuri, Red. Numérul 20 bani. Abonamentul 10 lei pe an. Abonamente se pot face și la redacția foil noastre, trimițindu-se banii înainte cel puțin pe 1/2 an.

Teodor V. Păcățian: *Cartea de aur* vol. I. pag. 790. prețul 10 cor. Cuprinde lupta politică a poporului românesc din Ardeal, începând cu biserică românească sub principii calvinii și până la absolutism (1859). Tot ce a frămîntat neamul nostru în decursul acestor mai mult de 200 ani, e adunat și publicat în acest volum, spre a ușura în chipul acesta munca tuturor acelora, cari vrea să cunoscă trecutul sbuciumat a poporului românesc. De vînzare la autorul în Sibiu.

A aparut:

PROHODUL

Domnului nostru
sau
Isus Christos

Urmarea Măncatului
din sfința și marea Sâmbătă.

Blaș 1902.

Prețul: 30 Alari.

Dictionar mitologic, de Gavril Pop, fasc. IV și ultim, conține conviniile de la Proserpina până la Zygia, se estinde pe 54 pag. și costă 20 fl. Recomandăm această interesantă scriere centurilor noastre iubitori de antichitatea greacă și latină.

Posta „Unirii”.

— f. — Ai sosit, vor urma.
P. G. în R. %. Am primit ceea trimise, e prea târziu acum ca să eșecăm dorința Diale, trebuia să o scrii această mai de mult. Avem o rugare: nu scrieți pe amănândă fețele hârtiei, pot urma de aci o mulțime de inconveniente.

A. P. B. În unul acesta via mai fost loc, va urma în cel viitor.
V. T. în K. S. J. Dettu.
I. N. în D. Noi șims de ce pret să fie. Scrie-ne îndată și-ți vom da răspuns hotărât.

Editor și redactor răspunător:
Aurel C. Domșa.

DAUERHAFT,
GERUCHLOS

Christoph-Lack
fără miros și se
necă repentin.

SOFORT
TROCKNEND

Christoph-Lack
fără miros și se
necă repentin.

DER ECHE

Christoph-Lack

IST DER BESTE ANSTRICH FÜR FUSSBÖDEN.

Cu veritabilul
Christoph-Lack se pot văpsi (colora) padimentele caselor, fără de a se întrerupe folosirea acestora, fiind că nu are mirosul cel neplăcut, cum se uscărea târzie și acorțoasă, ce o să văpselile și lacul de ulei. Afară de acestea modul întrebunțării lui e de tot simplu, în cât îl poți face fie cine.

Deposite în: Sibiu: Franz Jahn Söbne.

PUBLICARE.

(24) 2-2

Luini în 5 Mai a. c. st. n. se va da în întreprindere se calea lichitației publice întruvede edificarea bisericii conțe de Iem n din parochia gr. cat. a Său-Mărtiriului-de-Câmpie (n. p. M-Rües.) la 2 ore d. a. în școia acestei parochii.

Pe lângă materialul de pără și Iem n prestat de credincioși, ca pret de strigare va servi suma de 6.000 cor. Licitanții vor ave să depară un vadit legal de 10%. Ratele plăteii se vor stători în contractul, care curatatorul va ave drept a-1 lega cu ori care dintre hitanți.

Planul aprobat, preliminarul (fixat), cum și condițiile nuse se pot vedé în cancelaria parochiei.

S-Mărtiriului-de-Câmpie, în 30 Martie 1902.

A. Valca Teodor Strate sen.
preș. curatator. curator primar.

Avis!

(25) 2-3

Semință de trifoiu plombat, oficios curățit de tortoțel, se află de vîndut la subscrisul în Blaș (Balázsfalva).

Roth Bernard.

MERSUL TRENURILOR pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1901.

Budapesta—Predeal		Copsa-mică—Sibiu—Avrig—Păgăraș	
Tren de persoan.	Tren de persoan.	Tren de persoan.	Tren de persoan.
10-830	8.50 2.10	1.50	1.50
830	5.45 9.15	7.10	6.20
11.31	9.02 11.12	3.22	7.50
1.33	11.33 12.47	7.10	6.20
3.42	1.48 2.11	3.22	7.50
3.55	2.06 2.18	3.22	7.50
4.33	3.03 2.50	3.22	7.50
5.20	3.45 3.26	3.22	7.50
5.43	4.06	3.22	7.50
6.31	4.52 4.16	3.22	7.50
7.16	5.37 4.52	3.22	7.50
8.06	6.24	3.22	7.50
8.33	6.59 5.55	3.22	7.50
8.50	8.30 6.11	3.22	7.50
9.17	8.59 6.27	3.22	7.50
10.14	10.29 7.26	3.22	7.50
10.44	11.16 7.50	3.22	7.50
10.56	11.31 7.52	3.22	7.50
11.03	11.40	3.22	7.50
11.12	11.50	3.22	7.50
11.34	12.20	3.22	7.50
11.52	12.46 8.32	3.22	7.50
12.24	1.43 8.37	3.22	7.50
12.53	2.17	3.22	7.50
1.02	2.26 9.04	3.22	7.50
1.45	3.14 9.31	3.22	7.50
2.01	3.33 9.48	3.22	7.50
2.15	3.48 9.47	3.22	7.50
2.33	4.08 10.01	3.22	7.50
3.04	4.45 10.25	3.22	7.50
3.40	5.27 10.58	3.22	7.50
3.47	5.43 11.11	3.22	7.50
4.03	6.08 11.14	3.22	7.50
4.35	7.52 12.26	3.22	7.50
6.13	8.32 12.58	3.22	7.50
6.43	9.69 1.16	3.22	7.50
7.16	9.40 1.35	3.22	7.50
8-8-	10.25	3.22	7.50
3.56	2.09	3.22	7.50
4.40	2.19	3.22	7.50
5.10	3.01	3.22	7.50
11.55	3.81	3.22	7.50
	9.10	3.22	7.50

Notă: Orele însemnate în stânga stațiilor sînt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numeri înscuțurați cu limit mai negre înscuțurază orele de noapte.

Tipografia Seminarului arhiepiscopescan.